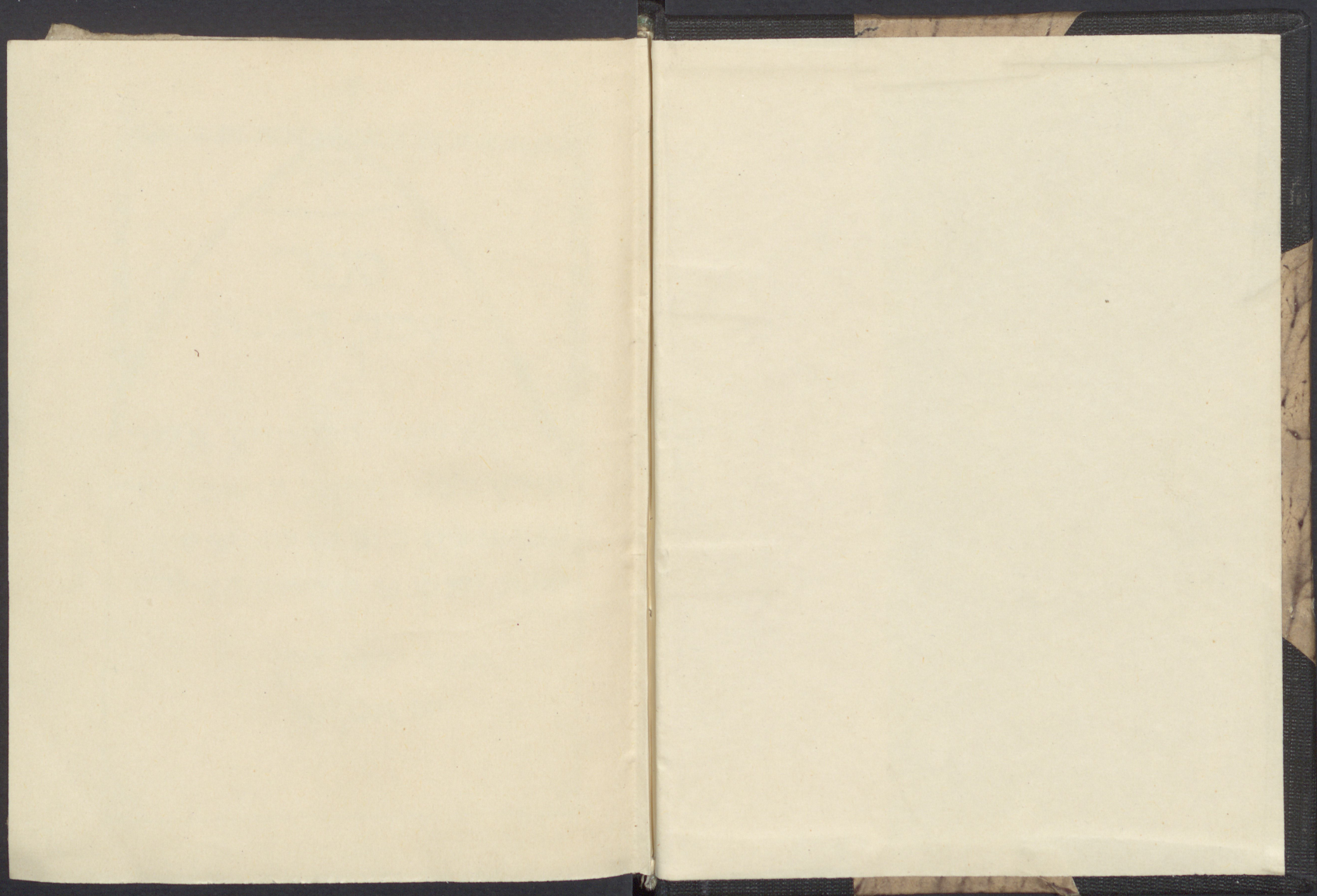

Digitized by the Library and Information
Centre of the Hungarian Academy of
Sciences

ספר
עמק הבכא

והוא ספור המאורע אשר
אירע לבני ישראל תושבי עיר
סניג אליה ביום שו' לחדש סיון
שנת התקנ"ט לבריאת העולם

הצעיר יעקב כהן
סה אנקונא

עמק הבכא

ויהי בשנת התקנ"ט ליצירה אירע מעשה
 רע ומוך בעיר סגאליה אשר כל
 שומעו תיצלנה שתי אזנו, צריך לדע
 כי בשנת התקנ"ט הצרפתים הסלימו עם
 הקיסר פראנצ'סקו סקונדו, אזי נהר
 וסקטה הארץ ובפרט ארץ אטליא היתה
 יושבת לבטח אין שטן אין פגע רע ובהיות
 כי הקיסר קשר קשר נגד צרפתים להפילם
 לבאר שחת בלתי ידיעתם הוכרחו הצרפתים
 לקום עליו למלחמה פעם אחרת והקיסר
 נחיליו לא היה בהם כח לעמוד נגד חיל
 צרפת כי במלחמה הראשונה יד הקיסר
 היתה על התחתונה ואבד סר כלות שר
 אפים שרי עשרות ומבחר שלישי, מה עשה
 לעת

לעת עתה קרא עמו מלכים אחרים שיבואו
לעוזרו, הלא המה רוס"אני וטורקי ומקודם
לזמן הזה היה מן האיפשר שהרוס"אני
יבואו למדינות הללו לפי שהטורקי היו
מעבבים את עיברם, אכונם בקוות כי שר
הצבא הגדול חלק טוב כדילך נגד
הינגליטירא חלק בחיל גדול בליאנטיא
בערי טורק"א, ומדי עוברו שמה נהפך
לב של גראן סיניור נגד צרפת תחת
היותו בשלום רב עמהם לעולם, ערך
מלחמה עמו ונתן רשות לרוס"אני שילכו
עם חיל שלו לערוך מלחמה נגד צרפתי
אף על פי שמעולם היו שונאים זה לזה ועשו
כמו מדן וכוונתם שהיו שונאים זה לזה
ועשו

שלום ביניהם כדי לבוא נגד ישראל באופן כי
נתקדשו באיטליא ספינות ואוניות גדולות
מכל אנשים מלומדי מלחמה לדרש הצרפתי
במדינות ועירות האלו, וערכו למלחמה זה עם
זה עד שפך דם עליהם, שלשה חילים נגד
אחד רוס"אני טורקי ואשכנזים נגד צרפת,
מלבד כי כל העולם המה לנודם
שאין רצוני להאריך בזה
הענין כי אין מלאכתי
בזה

ונוסף גם הוא על שונאיו אשר חובם
ככולם מהגויס מזרע אדום הרשעה,
משרים בלבם שנאה גדולה נגד היהודים
ונגד הצרפתים בראותם שפלות המומרים
ולסומרי

ולשוכרי דתם, כי אין שכאה כשנאת הדת
 אשר על כן הכוזבים בראשם ועליהם כל
 פריצי העולם ועובדי האדמה הנקראים
 קנטאדיני נתחברו יחד ונתקבצו מהם עם
 רב וישמו עליהם שרי אלפים ושרי מאות
 כמשפט המלחמה וכל מגמתם היתה להשמד
 כל חיל הצרפתים ורתיהם להחזור חלילה
 אפיפור פִּזִּסֶטו למקומו עם כל שריו וממלא
 לנקום מכל היהודים שבכל עיר ועיר, ולכן
 עשו קנוניא ביניהם והתנו זה עם זה יוסיא
 טורקי אשכנזים עם חיל של רשעים הללו
 הנקראים בריגאנטי לל מורדי העיר כי הנה
 יחד יערכו מלחמה בים והבריגאנטי ייש
 ילכו ביבשה, וזה היתה עצת חכמי הקיסר
 ויועציו

ויועציו לגרש חיל צרפתים בכל ערי אטליא
 והחיילים הללו איש את רעהו יעזרו ולאחיו
 יאמר חזק:

יְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם מְבוֹכָה וּמְנוּסָה יוֹם מַסְפַּד
 וְנַמְרוֹדִים יוֹם יָדוֹן וְאִכְלָה, בָּטוֹן לַחֲדָשׁ סִיךְ
 שֶׁנֶּת הַתִּקְכָּט נִתְקַרְבוּ הַסְפִּינוֹת וְאוֹנוֹת בַּעִיר
 סִינְגָּאֲלִיָּה עַל כָּף הַיָּם וַיָּבֹא גַם הַשְּׁטֵנִם בְּתוֹכָם
 בָּאוּ הַבְּרִיגָאנְטִי בְּדֶרֶךְ בַּמְּלֹךְ לַהֲתַקְרֹב בַּעִיר
 אֲרֵם מִקְדֵּם וּפְלִשְׁתִּים לֵאחֹר, וְהַצְרִפְתִּים
 שֶׁהָיוּ בְּתוֹךְ הָעִיר הָיוּ מַסְפֵּר כְּלוּעֵט וְלֹא הָיוּ
 יְכוּלִים לַעֲמוֹד נִגְדָם כִּי הָאוֹיְבִים רַבּוּ כְמוֹ
 רֶבּוּ וְאֶפִּילוּ הֵכִי קָרְבוּ לַנִּגְדָם בְּכָל־הָאֵשׁ הַנִּקְרָא
 קֶאֱנוֹנִי אֵךְ לֹא מִסְתַּיֵּעָא מִלְתָּא וְלֹא יָכְלוּ
 לַגְרֹשׁ, וַיִּתְחַזְקוּ הָאוֹיְבִים כָּל־כָּךְ כִּי גִבְרוּ
 עַל

על הצרפתים ובאו בתוך העיר על דעות להשחית
 וישבי העיר, ובפרט היהודים ואהבי הצרפתים
 הנקראים פאטריאטי, וצרפתים חזרו לאחוריהם
 ובריגאנטי כאריות גברו על היהודים ונכנסו
 בג'ט גבול אחד עם רב עד איך מספר
 יותר משלש אלפים מן הבריגאנטי ישו
 מלבד רוסיאני וטורקי ועמהם נתחברו
 יחד מאנשי תושבי סגאליה לרעותם
 של ישראל, אשר על כן ביום ההוא יום ג'
 בטו' לחדש ה'נל קרוב לחצי היום אחר כי
 הרשעים הללו כבשו את מבצר העיר ונתנו
 ידם, באו לחצר היהודים וירו המורים יותר מ'
 מאות שכוּפִּיטאטי בפעם אחד כרי לשחק כל
 בית ישראל כולם יחד, אך עדין לא היתה כל כך
 מידת

הרץ מתוחה עליהם כי השכוּפִּיטאטי לא עשו
 שום נזק בשום מקום, אחר כך כאשר באו
 ג'ים במחלת ה' בבה"כ טמאו את היכל קודשו
 שמו בה"כ לע"ם ושמה נמצאו את רוב הקהל
 שהיו מתפללים ל' ית' שלא ימסרו ביד האויב'
 אך בעזונותי נעצלו להם אותו היום שער
 תפילה ונמסרו כולם ביד אויביהם ומיד מבקשי
 רעותם, אף כי היו בורחים אנה ואנה מפני חרב
 האויב לא הועילו לכלום כי חרב פתחו רשעים
 ודרבו קשתם להפיל עני ואביון לטבוח ישרי
 דרך והרגו בבה"כ ארבעה אנשים ישרים
 ותמאמים אל נקמות ה' נקמות הופיע עד
 כי יצאתה נשמותם באחד ואחר כך הרגו
 אשה אחד שהיתה ההולכת במחצה לבה"כ

גבלתה למאכל לעוף השמים ויוסיפו עוד לחטוא
הלכו הרשעים הללו ישו לבית אחר של יהודי
שהיה אחר מעשידי הקהל והרגו בתוך ביתו
יקצצו אצבעות ידיו ובנו שהיה בחור קר
וטוב בראותו דם אביו שנשפך כמים
התחיל לזעוק אבי אבי, וישא קול ויבך
אזי קמו הרצחנים הללו באכזריות גדול
ותקעו חרב בלבם וימת שם אצל אביו עד
כי דמום ברמס נבעו (ה' אק' ישראל הבט
כושמים וראה כי אותו ואת בנו שחטו ביום אחד)
וחמותו של ההרג אשה חשובה היתה
מקוננת בראותה אכזריות הגדול הזה
מיד קמו עליה והרגוה, והיו רוצים להרוג
גם כן לאשתו אמנם ביתו הציל אותה

כי

כי גילתה להם המטמוניות אשר הסמינו, ולקחו כל
ממונם וכסף וזהב אשר עמדם (לא לכם בית
ישראל מה הדבר עוד) ובעצם היום הזה הרגו
האויבים יב נפשות מישירי ובבזה שלחו את
דם ואותן הרשעים מן הבריגאנטי שהלכו
בבהם פרצו שמה הרבה פרצות עד כי נאבדה את
צורתה אחר שהיתה מהודרת מכמה מיני הידור
שכמעט לא היתה כמותה בעדי אטאליא, שומו
שמים על זאת כי שרפו כל הספסלים גבנו כל
הפספים שברו כל החלונות וכל הנרות של ז'
זכוכית ונחושית וישמם כעפר לדוש באופן כבד
ממש עשו את בהם כמדבר שמם (ה' אלקי מ'
לערכות ישראל אם בני אשר מה לא תהנקם
נפשך) זאת ועוד ויוסיפו לעשות הרע בעיני ה'
כי בזכרי זאת במסתרים ובכה נפשי ולביסחרחר
עמך

עובדי כחי על חילול שמו הגדול ותורתו הקדושה
 אשר בעונותינו המרובים לקחו ספרי התורות
 שבארין וקראו אותם קרעים קרעים והשליכם
 לאשפות וסת אחד הציעו על הארץ חוץ לבהם
 וירכו עליה בבית גדול ודבר זה לא נשמע
 מעולם אשר על אה אני בוכה עיני עיני יורה
 מים כי עיני ראו את ספרי התורות האלו כי הרבה
 מהדיעות ידעו מלובלכות בדם ההורגים וטיט
 נכוצא או לעינים שכך ראות כי שלחו לכאן חוקק
 ספרים למצוא להן אך בעתה היו מעות של
 יוכל לתקן או לאנשים שכך שומעות או להם
 לבריות מעלבוניה של תורה גם כל השליחות ותפילין
 וסדורים בזו להם עד שלא נמצאו בכל העיר
 חוץ אחד של תפילין ושלית אחד לא סידור ולא
 מחזור ולא שום ספרים מכתבי הקודש

כי השורקי לקחו כל התפילין והרמייא שרדו
 כל שליית קטן וקרעם קרעים קרעים והיו מנחמים לבני
 ישראל לעבוד ע"י מלקים אל דמילך אל תחרש וא תסקוט א
 עד מתי אקים יתק צר יאץ איב שמך
 לנצח קומה אקים יביה יבך זכור
 חרפתך מי נבל כל היום א תשכח כל
 צוררך שאין קמך עליהם
 אחר הדברים הרעים האה נתחברו יחד שורקי
 יוסיא ובריגאכט י"ש עם תושבי העיר גם
 כן לאכול את ישראל בכל פה וכן היה בעמות
 כי פשטו את היהודים מבריהם אפילו מלבוש
 התחתון הנקרא קאמישה עד כי לבן היו רואים
 ערחת ואחר כך שללו כל ממונם ערו ערו עד
 היסוד בלתי חמלה וחנינה בשהט בנפש היו
 לוקחים תיבות וארונות מלאים בכלי פשתן וכל
 צורכי

צורכי הבית כאשר המה ויכבשום תחת ידם
 יוציאם מחוץ אל מקומם ודרתם וכל כספם
 וקנינם אפילו טבעת זהב אשר ביצ האשה
 לקידושיה בזו אותם באופן כי ידל ישראל
 מואד ובכל זאת לא ישובו אפם להם ועד ידם
 נטויה על היהודים כי אפילו בלוי הסתבות לא
 נמצאו עוד בביתם לכסות בשר ערותם ונקות
 דם הכוכה אשר הכו להם בחרבותיהם מי
 שמוע כזאת מי ראה כאלה בני אברהם יצחק
 ויעקב ההולכים בדרך בחרפה ובזעזועים
 יחפס נחשושי שח למה אקים זמזות לנצח יעשן
 אפך בצאן מרעותי קום אתה וא' תועלם לנקום
 דם עבדך השפוף ולנכסי בני ישראל אשר המה
 ביד איביהם כי אתה חסד על מכונם של ישראל
 כי מה הועילו ליהודים אשר קודם ביאתם של
 איבים

איביהם טבעו בארץ המובחר שבנכסיהם
 היה הגוי לוקח בחזקה את יהודי באומרו
 אם לא תגיד לי את מצפונך אני הרוג
 אותך והיה משים חרב חדה על צווארו
 והיהודי היה משיב לו תן לי הנפש והרכוש
 קח לך והיה מגלה את מצפוניו ומתושבי
 העיר עצמם אותם הגוים אשר היו בני בית
 של יהודי היה מגלה סוד והולך רמל לפני
 השודדים והיה מראה מקום להם היכן ה
 היהודים יכולו לטמון מטמוניות לקיים
 מה שנאמר סביביו צרו ואפילו במקום
 שעין לא ראתה ואין היד שולטת בו עניהם
 האו הכל לקחו בידיהם ביד חזקה ובזרוע
 נטויה ובחמה שפוכה דבר כזה לא נשמעה
 מעולם מינום שגלו ישראל מארצם עד היום
 הזה כי אפי' המסמרות הנטועים בכותלים
 לקחו שברו ובזו האמין כי יסופר כי גם
 המטות

המיושבות אשר היו שוכבים שדדו הגלגלים
ולא שיירו ליהודים כי אם הקשו ותבן אשר
פורם בבית ושמה נשארה להם מקום מנוחם
לישן בלילה, באופן שלא היה להם עוד לא לחם
לאכול ולא בגד ללבוש לא כסף ולא זהב ולא
יום דבר שבעולם ונמשכו ימים הרעים הללו
לקהלה הזאת חמושה ימים רצופים וכל יום
יום קללתו מרובה מחברו מפני השודדים
שהיו נכנסים ובאים לאכול את בשרם וכצאן
לטבח נחשבו הבריגאנטים יוצאים ושודדים
באים הטורקי נכנסים ונוס'אני יוצאים פגום
נכנס ופגום יוצא בזמן מועט נשארו כולם
עניים מדולדלים מאחר כי בתיהם היו מלאים
מעושר וכססים ומכל טוב הארץ ולא היה לשום
אחד מהם צורך לסיוע תבן ועכשו כלם שהים
לרעה לעניות ואביונות ולחוסר כל המקום
ימלא חסדונם;

ארץ ארץ ארץ תפתח את פיך ותבלע אותם
וכל אשר להם ויירדו חיים שאולה כל שונאי
ישראל אשר עשו הרעה כזאת לבני ישראל עם קרובו
תושבי סג'אליה כי אכזריות כזה לא שמעו אבותינו
כי לא דים כל רכושם אשר רכשו אלא ישברו
הכותלים מהבתים והחלונות וכל פתח ושער כדי
שהיהודים ישבו בבתיהם ערומים ויחפים לקרד
ביום ולחורק בלילה הנשמע כזה מעולם, ברוך
דין האמת כי כל דרכי חסד ואמת, ונוסף גם
הוא בצרתם, יען כי נודע כי הטורקי זרמת סוסים
זרמתם בעל כחם לקחו הנשים אשר ישרו
בעיניהם וענו אותם נשים בסג'אליה ענו
בתולות בעלי יהודא ונתקיים היינו דכתיב
ונשסו הבתים והנשים תשכבטה האל ברחמנו
ירחם עליהם ועלינו ועל כל ישראל אחינו

אמן

קורא נעים אל יעלה בדעתך כי בקונטרס
 הזה כתבתי כל המאורע מראשי לסיפי
 אשר אירעו לאנשי סניגאליה באותן הימים
 זה אינו, לפי שאיפשר לכתוב כל הדברים
 כי לפחות לא היה מספיק שנה תמימה
 לכתוב סיפור המאורע לפי הקק"י סניגאליה
 המה קרובים לשש מאות רגלי הדברים
 לבד כושף ולכל אחד מהם אירע לו דברים
 הרעים שברמיה מה שלא אירע לחבריו כל
 הגדול מחבריו צרותיו גדולים ממנו כי אמילו
 בקללות לא נמצא כאלו, אם לא שהם בכלל
 הפסוק גם כל חולי וכו' ומה שאני כתבתי היא
 תמצית המאורע ותכלית הדברים וכל אדם
 יוכל להבין בדעתו שזה היה כמו חורבן בית
 רומה ברומה כי הרבה מהדברים שאירעו
 בימים האלו כן אירעו בזמן הזה בראשונה
 חרבו בית קורשינו ותפארתנו בימים האלו
 ובזמן

ובזמן הזה חרבו בית הכנסת שהיא מקדש
 מעט, שיטוס הרשע בעת ההיא הציע סת
 ועבר עליה עברה כדאיתא בגמ' דגיטין
 ובזמן הזה הציעו סת בארץ ודרכו עליו
 ברגליהם, נבדכנצר הגלה היהודים ופשטו
 אותן ערוכים כדאיתא במדרש איכרי,
 גם הכול עשו כמוהו, בחרבן מצינו נשים
 בציץ ענו, ונאן נשים בסניגאליה ענו בעת
 ההיא כתב שפכו רמס כמים סביבות יחשלי
 ואין קובר, ונאן נוכל לומר שפכו רמס כמים
 סביבות סניגאליה ואין קובר, לפי שבאותן
 הימים לא היה כח ביהודים לקבור את המצטערם
 בקברי ישראל, כי אחר תמימה ימים נקברו
 ההרוגים על ידי הגלחים חוץ מקברי אבותם
 וכינצא

ויבצא מדברים הרעים האלו נוכל להדמור
 זה לזה, אלא שרצוני לקצר בדברים הללו
 כדי שלא להטריח על הקורא להרבות הבכי
 י"י שיקיים במהרה בימינו מאמר הנביא
 שאמר בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים
 דמעה מועל כל פעם אמן
 והמשכיל יבין כי אותן שנהרגו בחצר
 היהודים, לא היה במקרה הכך
 היתה סיבה מאת ה' לכפרת כל הקהל
 ולכל הקהילות הקדושות יען שביניהם היו
 מכל מיני בני ישראל, בראשונה להיותם עשרה
 אנשים ודמה נקראים עדה ואחכבניהם
 היה איש ואשה בחור בתולה נער זקן וקנה
 חזק כלה נשוי אלמון אלמנה עשיר עני
 בנוני

בנוני שלשה מהם ממני ופירסי הקהל ד'
 מהם דירתם היו לארבע מקצעות העיר
 אשר על כן נוכל לומר שמיתותם היתה לכפרת
 כל ישראל בכלל ובפרט י"י שתהא נפשו
 צרורה בצרור החיים עם נפש אבותינו ה'
 הקדושים אברהם יצחק ויעקב ומי שאמר
 לעולם די יאומר לצרותינו די אמן כן ידוי
 רצון:

אחר כל הרעה הזאת אחרי אשר באו עליהם
 כל הפרותקי ששמענו באותן חמשה ימים
 באו בתוך העיר ביום ששי אנשים בני בליעל
 שודדים וגלגלים ורצחנים הנקראים
 קונטרא באנדיירי, מכפר הנקראת סירה
 ונמר ברעותם ואמרו לכו ונחכדם בלגו
 ולא

ולא יזכר שם ישראל עוד מסיני ואלה
 אצל הג'ט איש חרבו על ירכו לשפוך דם
 הנקיים פליטת בית ישראל אזי החשמך ה'
 העיר הנקרא חשמך אונוראטור יצא מביתו
 עם כומריו בברכים כורעיות להתחנך להם
 שלא ישפכו דמם ואמר להם אל תהרגם
 פן ישכחו עמי ונתן להם מכיסו ומטונו
 סכום ארבע מאות קלונאטי ותלו שמעו
 לו ולקחו הבסק לפדיון נפשם והלכו ל
 לחרפות ולא עשו שום היזק לבני ישראל
 וחסר אחר עשה הג'ארדינאל הכל להקהילה
 הענייה הזאת כי בשמעו כי נשארו ערומים
 ובחוסר כל שלח להם ללבשם כתונות
 לכל אחד ואחד ונתן להם את מחייתם
 לחם

לחם צר וכלים לחץ ד' נקיות של לחם וקיתון
 של מים לכל גויה וגויה מידו יום יום
 והמעשים הללו שעשה הג'ארדינאל
 שזכרנו יש דורשים אותו לשבח ויש
 דורשים אותו לגנאי לשבח כי נתן להם
 לחם לאכול ובגד ללבוש והצילם מיד
 השודדים כשאמרו ויש דורשים אותו
 לגנאי כי היה בידו להצילם אפילו בפעם
 ראשונה מיד הג'ארדינאל שהוא היה
 יודע כל עצתם אשר נתועדו נגד היהודים
 אכזבים שראו אותם כי נשארו ערומים
 רעבים וצמאים בגוי אשר צדקה עשה
 שלח להם כתונות מן הבגדים אשר לובש
 הג'ארדינאל והציל אותם ממונו כדי למצוא

חן בעיני שיהיה צרפתי כי היה יודע כי
 בקרב הימים יחזרו צרפתים בעיר כדי שלא
 יאמרו שגם הוא היה בעצם הרשעים ל
 לרעתם של ישראל, ונתיירא לעצמו ולכן
 עשה להיהודים כל החסד הזה לפנים
 (אמר הכותב דבר זה הוא דבר המסור ללב האדם
 שהוא יודע תעלומות לב יודע האמת כי אין
 ספק כלפי שמיא)
 ואנחנו בני אכקנא בימים הללו היינו כמו הרה
 תקריב ללות לידע מה עשו האויבים
 לאחינו בני ישראל יושבי סניגאליה שיוצעים
 היינו כי נכנסו האויבים בשער אמנם לא
 היינו יודעים מאומה בצרתם כי איתן
 החמישה ימים היתה העיר סוגרת ומסוגרת

אין יוצא ואין בא, ובעצם היום הזה שהוא יום
 שני, עשרים לחדש סיון היינו רוב קהילותינו ב
 בתענית נדבה מעוטפים בטלית ותפילין כל היום
 לשפוך תחינתינו לפני יוצרינו בישבת מים
 חיים שם ישבנו גם בכינו בשוכמעינו השלועה
 הרעה הזאת כי כתבו מסיני גאליה אגרת מלא
 מכל גדותיה כתובה מאבל ומוגזן ואנחה האקים
 יודע שזלגו עינינו דמעות שכמעט לא נשארה
 בנו רוח חיים על כל הרעה אשר באו לאחינו
 בית ישראל ובפרט כאשר שמענו שממות
 היכל הקדש וארון האלקים נלקחה וספרי
 התורות אשר נשלכו לאשפות קרעים קרעים
 שמענו ותרצו בטננו ויוסיפו כל העם לבכות
 על חילול שמו הגדול ותורתו הקדושה על כי
 שמענו וראינו חרבן בהמ בימינו ממש
 ומיד

ומיד הרב מורינו אֱוֹלָאִי נָרוּ שֶׁלֹּחַ שְׁלִיחַ לְקַרְוֹא
 לַיְחִידִי סְגוּלָה שְׁבַעֲרֵי הַזֹּאת אֶנְקוּנָא עִיר—
 הַקְּרוּבָה לְתַלְלֵי וְאָמַר לָהֶם אַחֲיָנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 שְׁמַעוּ, הִנֵּה שְׁמוֹעַתֵּם הַשְׁמוּעָה הַרְעָה
 הַזֹּאת מִה עָשׂוּ הַשְׂוֹדִידִים לְאַחֲיָנוּ תוֹשְׁבֵי
 סַנְיָאֲלִיָּה כִּי שִׁדְּרוּ אֶת מַמּוֹנָם וְנִשְׁאַרְדּוּ
 כָּלֵם עֲרוֹמִים וַיַּחֲפִּים, וְהֵנָּה בַצֵּרָה גְּדוּלָּה
 אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִשְׁמָעָה, לִמְעַן הֵן כָּל אַחֵר
 וְאַחֵר אִישׁ לִפִּי מִתְּנַת יְדוֹ יִבְיָאוּ תְּרוּמַת ה'
 וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּבְיָאוּ אֵלַי וְהֵב וְכִסְף
 וְנַחֲשִׁית תִּכְלַת אֶרֶץ מִן כְּתוּבַת אֲבֹנֵי
 מַצֵּבֹת מִכְּנָסִי בְּדֹ כָּל דְּבַר הַצִּרְכִּים לְעֻנִּים
 הַלְלוּ לַלִּבָּשִׁם, וְלֹתֵת לָהֶם אֶת מַחֲיִיתָם כִּי הִשְׁעָה
 צָרִיכָה לָכֵן, וְיִמִּיר בַּהֲיֹזֶת כִּי כָּל הָעֵדָה כָּלֵם
 קְדוּשִׁים וְרַחֲמָנִים בְּנֵי רַחֲמָנִים, בְּאוֹתוֹ פֶּרֶק
 וּבְאוֹתוֹ

וּבְאוֹתוֹ מִקֵּים וּבְאוֹתוֹ שֶׁעָה הִבִּיאוּ אֵלָיו גְּדוּבָה
 אִישׁ לִפִּי מִתְּרַגְּמוֹ דִּיגְרִי וְהֵב וְכִסְף וּמַלְבוּשִׁים
 בֵּין גְּדוּלִּים בֵּין קְטַנִּים וּסְדִינִים כּוֹתָנוֹת פְּשׁוֹן
 מִנְעָלִים מִכְּנָסִי בְּדֹ וְצִרְכֵי הַמִּיטוֹת הַכֹּל
 לַהֲרֹב עַד אֵין חֶקֶר וּמִסְפָּר, וְאַפִּי הָעֻנִּים
 שְׂבִי־יִשְׂרָאֵל רָצוּ גַם הִמָּה לִהְיוֹתָם בְּכָלֵל
 הַבְּרָכָה וְהִבִּיאוּ קֶרֶבֶן עֲנִי בְּאוֹפֶן שֶׁשְׁמַח
 שְׂמֹחָה גְּדוּלָּה הֵרֵב הֵלֵל נָרוּ לְרִאשׁוֹתָיו
 נְרִיבּוֹת הַלֵּב שֶׁל הַקֶּק הַזֶּה כִּי אֶפִּילוּ
 הַנְּעִרִים וְקִטְטֵי קְטַנִּים הֵיוּ חוֹזְרִים עַל הַפְּתָחִים
 לְקַבּוֹץ מִמּוֹן וּמַלְבוּשִׁים לְעֻזְרַת הָעֻנִּים הַלְלוּ
 וְהֵיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים מִבֵּית לְבֵית וּמִשְׁעָר לְשְׁעָר
 בּוֹדְאֵי מִי שֶׁלֹּא רָאָה בַּיּוֹם הַהוּא נְרִיבּוֹת הַלֵּב
 שֶׁל הַקֶּק הַזֶּה לֹא רָאָה נְרִיבּוֹת מַעֲשֵׂהָ כִּי
 מְרַבִּים

מריבם להביא נדבה לה, וכל שום עיכוב שכן
 ספינה אחד ומלאו אתה מבגדים וצרכי הבית
 לשלחה במהירות בספינה אליה להחיות לב
 הנדכאים וישימו בספינה שימן ויין ומעות
 להברותם שלא היה להם אפפת חרבה וקצות
 של מים וכמעט שלא היו כותים ברעב כי לא
 די הדאגה שהיה להם על מכוונם שאברו
^{היו יושבים} אלא זאת ועוד בלי אכילה ושתייה מדרך כל
 הארץ והיו שוכבים על פני האדמה תחת
 הקש ותבן וכשהגיע ספטם כלאה מכל טוב
 עלנמל העיר ותחיו רוחם על כי מצאו
 שכוה שאר כסות ועונה וברכו לאל
 יתברך אשר נתן בלב אחיהם בט אנקונא
 להשיב עמם ולחיותם ברעב, וביום המחרת
 שהוא כא' לחדש הנל סלבד מה ששלחו להם

יום שלפניו שלחו ספינה אחרת להם מלאה כל
 צרכיה מטיב הארץ ושאר צרכי הנפש והגוף
 כגון טליתות ותפילין ונרות של שבת ונרות
 של חול ויוסיפו עוד לשלוח להם בגדים אחרים
 וכיוצא בזה הכל לרוב גודש באהבה יאחזה
 ובטוב עין כי הנותן בעין יפה נתן, ומלבד
 מה שנתנו בכלל, הרבה מבני קהילתנו בעלי
 החסד שלחו בפרט לאוהבים ולקומביהם
 ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלמה, ואנו
 בטוחים בה' אלקי ישראל שהצדקה הזאת
 והחסד הזה שעשינו עם אחינו בני ישראל
 שהיה לכופר נפשו ומכוננו ושלא יאונה
 אלינו רעה ונגע לא יקרב באהולינו
 ויברכנו אלקים מלקינו: אמר:

ובהיות כי בעונות עדין לא תמו אורח
צרותם ביום א' כז לחדש הממוקן
ליום ראשון לחדש לוליו שמעו הענים הללו
קול צוהה בעיר כי הבריגאנטי יש חוזרים
בפעם אחת בתוך העיר ויראו מאד על זה
ורעה אחזתם שם, ועלה בדעתם שהמורה
חוזרים בעיר להשמיר ולהרוג פליטת בירב
ישראל הנשארת, ואף כי הדבר היה שקר ובר
נאב כי הבריגאנטי היו רחוקים מאד מן העיר
ברוב פתחם וצערם שעבר עליהם כבר האימנו
בדבר, וכתקיים הפסוק שבקללות ונפתם לפני
אויבכם ורדו בכם שנאיכם ונסתם ואין רודף ולכן
ברחו כולם מן העיר וישושטו אנה ואנה כי אינם
ידעו היכן ילכו ורח רעה בעתתם ביום ההוא חוץ מן
הטבע

הטבע והיספיו כולם לברוח בכאן אנקונא
אשר עליוקולו ויטסו בנשף ויעזבו את בניהם
ואת אהליהם המוחנה כאשר היא ויטסו את
נפשם מקצתם באו ברגליהם בדרך יצעים
ויעפים ירעבים וצמאים ושאר מן העם בספינה
דרך הים כגון החולם והפצעים והנשים וקנות
והסומים והפסיתים ומרוב הקפזון והפחד עזבו
המעט מהשלל אשר לא ראו אותם השודדים
ומה שקבלו בצדקה מושבי אנקונא עזבו
אותם לאנחות ובאו כלם לכאן ביום שני
בכח לחדש ערומים ויחפים כאשר היו בימי
צרותם ודבר זה היה רע ומר לעיני אנשי
העיר הזאת בראותם מלובשים בבלואי
החבאות כי מה הועילו חכמים בתקנתם
אתר

אחר ששלחו להם כל הנכסים שכתבנו למעלה
 כי בגלל הדבר הזה היינו ללעג וקלס לכל הגוים
 כי זה הוא היום שקיוונו ואף אשה אחת באותו
 היום עצמו ילדה בן זכר הבוקר אור ואחר לידתה
 היתה הבלבול הזה בעיר ובאותו זמן ברחו גם
 בעלה ובנה בלתי ידיעתה וכשאהר היא לברה
 בבית בלתי משען ומשענה ער כי ירדה כון
 המיטה שהיתה שוכבת עליה ובעד החלון
 פסקה ותיבב אם הילד מה זה ועל מה זה
 ותהום כל העיר והיתה צועקת בחבליה ער כי כ
 נכמרו רחמיו של גוי אחד עליה ולקחה על זרעו
 עם בן יומו וילכם בספינה עם אחיה בני
 ישראל ובאתה לכאן גם היא עם הילד ולש
 ולשננת הימים מל אותו איש צדיק ותמים
 צחק

צחק מעובדיה כובני משפחתו על ברכי
 חסיד וישר כושה יחיד שלמה חייו ועשו עם
 ילדיו צרקה יחסד אשריהם ואשרי חלקם
 יראו זרע ואריכו ימים

אמן

הן אמת שהיה קשה היום ההוא אשר ברחו מן
 העיר מכל הצרות שעברו עליהם כי הם בעצמם
 נתנו מקום לשורדים וגנבים שילכו בתוך
 ביתם ויקחו כל מה שמוצאו כי הפותחים היו פ
 פותחים ולא נשארה בתוך הבית אפילו אחד
 מהם ואחר איזה ימים הרבה מהם חזרו
 בעיר כדי ליקח מה שהניחו בחפזם ולא מצאו
 שום דבר וחזרו לאחוריהם בידיים ריקנות
 וכשנכנסו בעיר הזאת ביום ההוא בני העיר
 הלכו

עבוד הבכא

הלכו לקראתם בספר פנים ונמנו להם
 אחינו אחינו אתם אל תתעזבו על
 המאורע כי הבל אצבע אקים כדא בשם
 שמוברכין על השובה כך מברכין על הרעה
 ה' נתן ה' לקח יהי שם ה' מבורך וקבלו בביתם
 כל אחד ואחד איש לרעהו ואיש לקרובו
 מפתם אכלו וכוססם שתו לקיים מצות הכנסת
 אורחים כדת משה וישראל הצדקות והחסדים
 שעשו קק אנקונא עם קק סניגאליה אין חקר
 ואין מספר ישלם ה' פעולם ויצלם וישמורם
 מכל צרה וצוקה ולא ישמע כזאת עוד בישראל
 הרחמן ידור הפריצה הזאת מעליהם וישלח
 בכנה במעשה יהיהם וינאו נקמה מאיבהם
 מאדום ומזין ומשמועץ בימיהם ובימינו תושע
 יהודה וישראל ובא לציון גואל אכיר

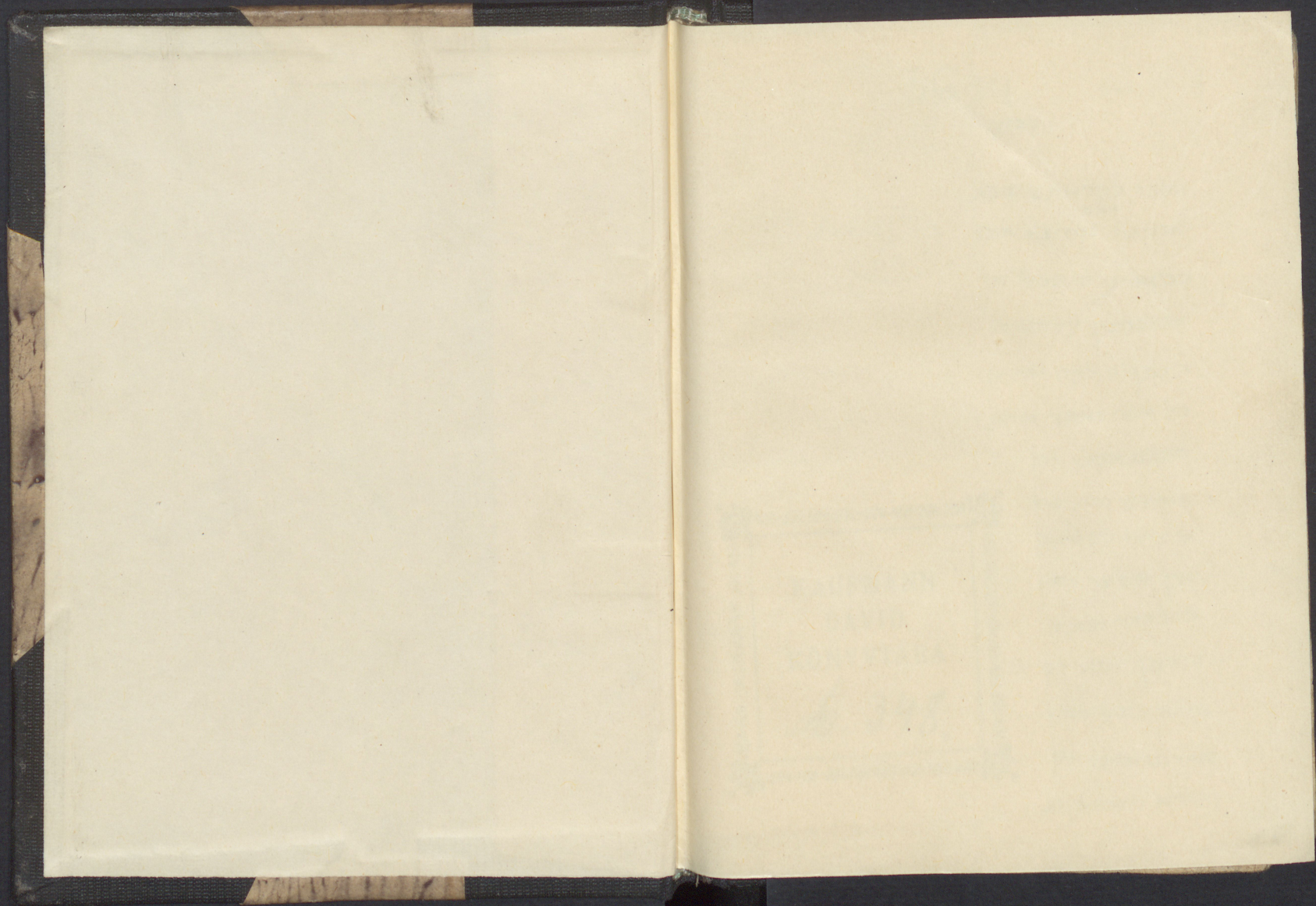
36

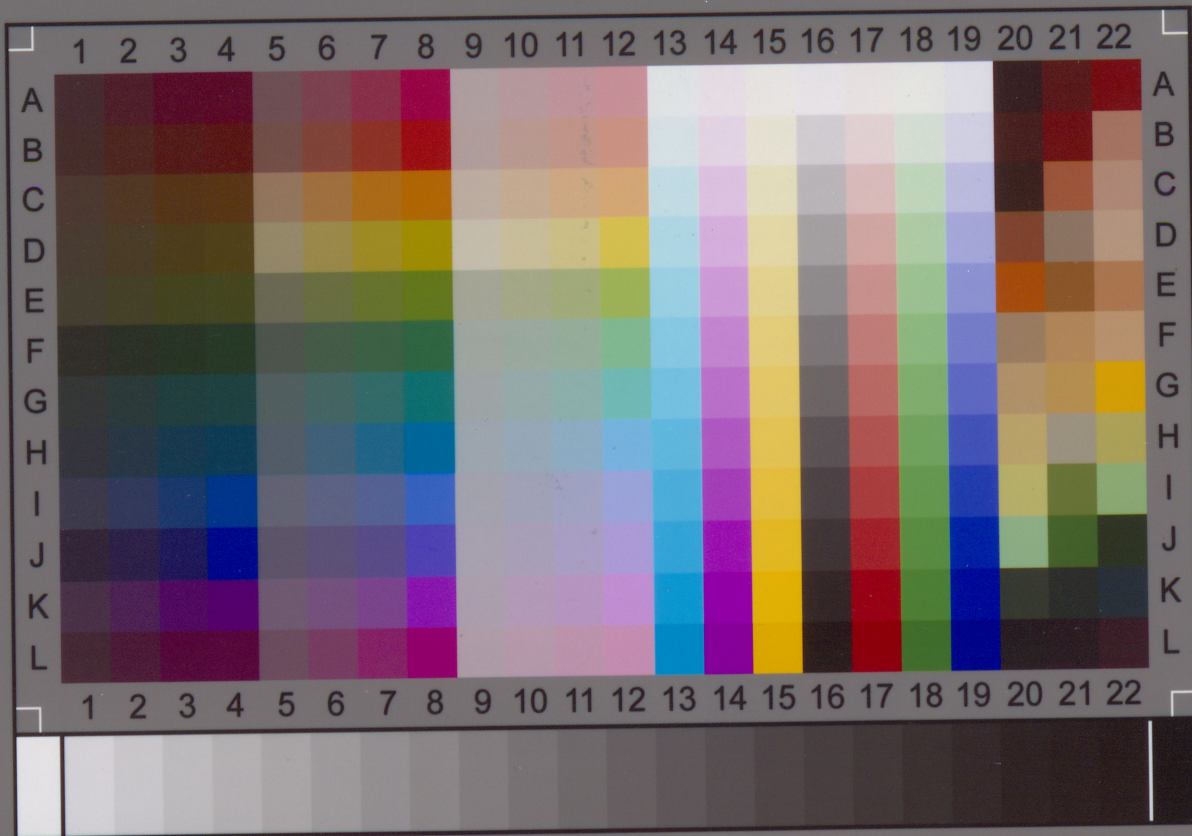
KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

No. 348.

IT8.7/2-1993
2013:08

IT-8 Target

Printed on Kodak Professional Paper

Charge: R130810

בבית

ה בדעתך כי בקונטרס
המאורע מראשי לסיפי
סניגאליה באותן הימים
שר לכתוב כל הדברים
סקיק שנה תמימה
רע לפי הקרי סניגאליה
מאות רגלי הדברים
זר מהם אירע לו דברים
זה שלא אירע לחבריו כל
יו גדולים ממנו כי אפילו
אלו, אם לא שהם בכלל
ו ומה שאני כתבתי היא
לית הדברים וכל אדם
זה היה כמו חורבן בית
זה מהדברים שאירעו
ו בזמן הזה בראשונה
תפארתנו בימים האלו
ובזמן

קורא

אשר

זה א

כילפי

לכתוב

המה

לבר

הרעים

הגדול

בקללתו

הפסוק

תפצית

יוכל לו

רומה

בימים

חרבו

ובזמן הזה חרבו בית הכנסת שהיא מקדש
מעט, שיטוס הרשע בעת ההיא הציע סד
ועבר עליה עברה כדאיתא בגמ' דגיטין
ובזמן הזה הציעו סד בארץ ודרכו עליו
ברגליהם, נבדכנצר הגלה היהודים ופשטו
אותן ערוכים כדאיתא במדרש איכרי,
גם הלה עשו כמוהו, בחורבן מצינו נשים
בציון ענו, וכאן נשים בסניגאליה ענו בעת
ההיא כתיב שפכו דמם כמים סביבות ירושלי
ואין קובר, וכאן נוכל לומר שפכו דמם כמים
סביבות סניגאליה ואין קובר, לפי שבאותן
הימים לא היה כח ביהודים לקבור את המסנים
בקברי ישראל, כי אחר חמשה ימים נקברו
ההרוגים על ידי הגלחים חוץ מקברי אבותם
וכיוצא

Kaufmann gy.

A 348 sz.

